

15.6.2020

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi
oppivelvollisuus@minedu.fi

Lausuntopyyntö 30.4.2020 VN/1985/2020-OKM-1

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi oppivelvollisuuslaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Valteri - koulu arvioi lakiuudistusluonnosta oppimisen ja koulunkäynnin tukea tarvitsevien lasten ja nuorten opetuksen ja opetusta tukevien avustus-, hoito- ja kuntoutustoimien näkökulmasta. Valteri-koulussa lakiuudistus kokonaisuudessaan nähdään oikeansuuntaisena. Lakiesitys korostaa yhdenvertaisuutta ja nostaa keskusteluun laadukkaan koulutuksen merkityksen lapsen ja nuoren tulevaisuudelle. Nivelvaiheiden liittyminen toisiinsa takaisi suomalaisen koulujärjestelmän vastuunottoa aikuisuuteen saakka.

Tänä päivänä perusopetus ei kuitenkaan pysty tarjoamaan ehjää ja turvallista koulupolkua kaikille. Perusopetuksen aikana kasvaneet erot oppimistuloksissa ja kouluhyvinvoinnissa usein syvenevät perusopetuksen päättyessä. Onpa tuen tarvitsija yleisen, tehostetun tai erityisen tuen piirissä, tarve aivan erityiselle osaamiselle on suuri haaste opetuksessa, opiskeluhuollossa ja opinto-ohjauksessa.

Valteri-koulussa arvioidaan lakiuudistuksen mahdollisuudet tuottaa tavoiteltuja tuloksia vasta sen jälkeen, kun varhaiskasvatus ja perusopetus pystyvät nykyistä paremmin vastaamaan lasten ja nuorten tuen tarpeisiin. Ennaltaehkäisy, varhainen tuki ja opinpolun varhaisessa vaiheessa toteutuva hallintokuntien välinen saumaton yhdessä työskentely ovat edellytyksiä sille, että jokainen nuori saisi jatkossa kaiken tarvittavan tuen oikea-aikaisesti ja oikein kohdennetusti.

Oppivelvollisuuden laajenemisen vaatimat resurssit ovat mittavat. Uskomme, että kansallisesti on jo syntynyt yhteinen ymmärrys siitä, että tuen tarvitsijan saama varhaisen vaiheen tuki on tehokkainta ja vaikuttavinta. Sillä voidaan ehkäistä merkittävästi nuoruusvaiheen ongelmia ja vähentää korjaavien toimenpiteiden tarvetta nuoruudessa ja

Valteri-koulu | Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri

aikuisuuden kynnyksellä. Pidämme esi- ja perusopetuksen oppimisen ja koulunkäynnin tuen sekä opiskeluhoitopalvelujen vahvistamista ensisijaisena tukea tarvitsevan lapsen tai nuoren koulupolulla.

Huolenaiheeksi nousee siis se, miten pystymme yhtä aikaa toisaalta vastaamaan varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen kasvavaan tarpeeseen resurssoida enemmän oppimisen ja koulunkäynnin tukeen ja näin varmistamaan inklusiivisen koulun onnistumista ja toisaalta laajentaa oppivelvollisuutta kohdistamalla mittavat resursoinnit koulupolun toiseen päähän.

Lausunnon keskeinen sisältö

- Lakiesitys korostaa yhdenvertaisuutta ja nostaa keskusteluun laadukkaan koulutuksen merkityksen lapsen ja nuoren tulevaisuudelle.
- Esi- ja perusopetuksen oppimisen ja koulunkäynnin tuen ja opiskeluhoitopalvelujen vahvistaminen on ensisijaista tukea tarvitsevan lapsen ja nuoren koulupolulla.
- Oppivelvollisuuden laajentaminen on suuri valinta. Viekö se toteutuessaan painopistettä pois koulupolun varhaisesta vaiheesta?
- Oppimisen ja koulunkäynnin tukea tarvitsevien nuorten sijoittuminen jatko-opintoihin on erittäin vaikeaa tälläkin hetkellä - miten heille käy jatkossa?
- Laki tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta (Tuva) saatetaan voimaan vuonna 2022. Oppivelvollisuuden laajentamista koskevan lain voimaantulon ajoittaminen samaan aikaan antaisi vielä lisää aikaa koulupolun alkupään toimintojen parantamiselle.
- Vaativan erityisen tuen kehittämistoiminnassa (VIP) keskeisenä havaintona on noussut esiin varhaisen oppimisen ja koulunkäynnin tuen laajakantoinen merkitys.

Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri / Valteri - koulu

Anne Vierelä
johtava rehtori